

Beleggingsprincipes

Wetenswaardigheden over beleggen, risico en rendementen

- De effecten van inflatie en looptijd
- Balans tussen risico en rendement
- De kracht van herbeleggen
- Risico neemt af naarmate de looptijd langer is
- Beheersen van risico

Beleggen

In de toekomst komt er een moment dat u onbezorgd wilt gaan leven van een verstandig opgebouwd vermogen. Dat stelt u in staat om bijvoorbeeld een aantal jaren eerder te stoppen met werken of uw hypotheekschuld af te lossen. Om deze behoefte in te vullen kunt u gaan sparen of beleggen.

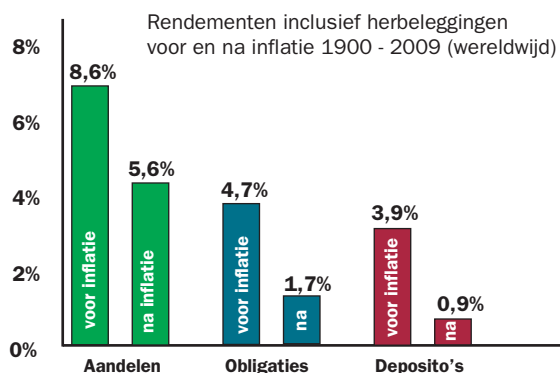
Sparen staat voor zekerheid. U weet precies hoeveel u heeft - het ingelegde geld krijgt u altijd terug - en u weet vooraf dat u altijd rente zult ontvangen. Maar de rente kan wel variëren. Bij een beleggingsrekening weet u vooraf niet wat uw belegging op termijn oplevert. Daar staat tegenover dat er een grote kans is dat u beloond wordt met een hoger rendement dan dat u op een spaarproduct zou hebben ontvangen.

De keuze of beleggen iets voor u is, hangt af van een aantal factoren:

- Uw houding ten aanzien van het nemen van risico;
- De periode die u heeft om uw belegging te laten renderen;
- De mate van afhankelijkheid van de beleggingsresultaten.

Er doen veel spookverhalen de ronde over beleggen. Daarentegen worden soms ook verwachtingen geschetst waarbij de opbrengsten tot in de hemel reiken. In deze brochure leest u meer over de zin en onzin over beleggen en daarnaast treft u wetenswaardigheden over beleggen, risico en rendementen aan.

Beleggingsprincipe 1 - De effecten van inflatie en looptijd

- Inflatie: dempt het rendement op beleggingen
- Gemiddelde inflatie 1900-2009: 3,0% per jaar
- Aandelen: vormen een voorbeeld van een beleggingscategorie die op lange termijn de effecten van inflatie en belasting compenseert
- Obligaties en deposito's: met name voor de korte termijn interessant door beperkte koersrisico's

Bron: <http://financieel.infonu.nl/beleggen/>

Wat is het risico bij beleggen?

In het kort kan risico omschreven worden als de afwijking van het jaarlijkse rendement ten opzichte van het verwachte rendement. Veranderde economische omstandigheden en/of veranderde omstandigheden voor beursgenoteerde ondernemingen veroorzaken koersschommelingen. De kans op grote of kleine schommelingen is moeilijk te voorspellen. De enige zekerheid die u heeft is dat het rendement ieder jaar weer anders zal zijn. Wel zijn er enkele handvatten voor te geven.

In het algemeen geldt:

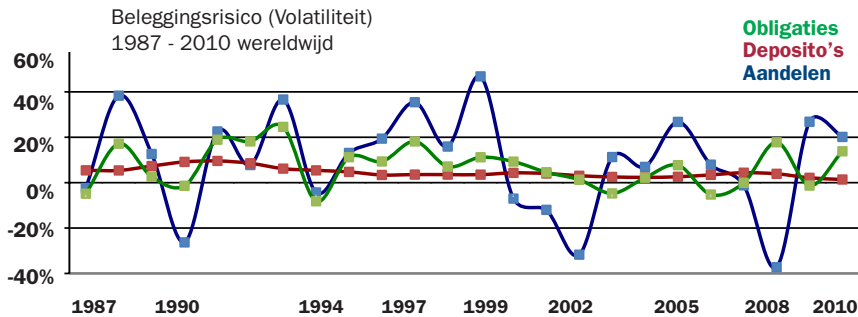
- Hoe hoger het verwachte risico, des te hoger het verwachte rendement;
- Obligatiefondsen kennen een lager risico dan aandelenfondsen;
- Beleggen in meerdere beleggingscategorieën betekent spreiding van het risico en per saldo een lager risico;
- Wereldwijde spreiding verlaagt het risico;
- Risico (de kans op een negatief rendement) neemt af naarmate een looptijd langer wordt; als het vermogensdoel (bijna) is bereikt, is het raadzaam niet langer in risicovolle producten te beleggen.

Reductie van risico over tijd

Een van de belangrijkste aspecten om rekening mee te houden wanneer u besluit te gaan beleggen, is de hoeveelheid risico of beweeglijkheid van het jaarlijkse rendement die u bereid bent te accepteren. De beweeglijkheid ('volatiliteit') van aandelen en obligatierendementen lijkt minder te worden naarmate de periode waarin u uw beleggingen aanhoudt, langer wordt.

Op lange termijn zullen perioden met hoge rendementen de perioden met lage rendementen meer dan corrigeren. Doordat goede en minder goede perioden elkaar afwisselen zal dit resulteren in het 'uitmiddelen' van rendementen, zodat deze zullen gaan buigen naar het verwachte, lange termijn gemiddelde. Met andere woorden, het resultaat mag op korte termijn zeer positief of zeer negatief zijn, het aanhouden van een belegging over langere perioden zal de gemiddelde jaarlijkse fluctuaties sterk doen verminderen.

Beleggingsprincipe 2 - Balans tussen risico en rendement

- Risico is de beweeglijkheid van de rendementen
- Beweeglijkheid aandelen > obligaties > deposito's
- Variatie jaarrendement MSCI World index* ligt tussen +46,8% en -37,2%
- Hoog rendement betekent meer risico willen en kunnen nemen

*De MSCI World index is een wereldwijde beursindex. De index wordt onderhouden door de onderneming MSCI, bekend als Morgan Stanley Capital International.

Beleggingsprincipe 3 - Risico van markttiming

- Het grootste risico van markttiming is het missen van de beste dagen
- Het missen van de beste dagen kost rendement

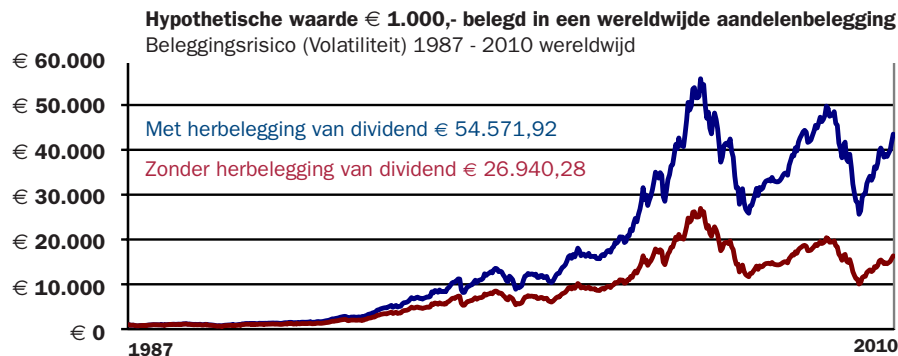
Grootste winsten S&P 500 op een handelsdag:

1. 13 oktober 2008 (11,58%)
2. 28 oktober 2008 (10,79%)
3. 21 oktober 1987 (9,10%)
4. 23 maart 2009 (7,08%)
5. 13 november 2008 (6,92%)
6. 24 november 2008 (6,47%)
7. 10 maart 2009 (6,37%)
8. 21 november 2008 (6,32%)
9. 24 juli 2002 (5,73%)
10. 30 september 2008 (5,42%)

Grootste verliezen S&P 500 op een handelsdag:

1. 19 oktober 1987 (-20,47%; 'Zwarte Maandag')
2. 15 oktober 2008 (-9,03%)
3. 1 december 2008 (-8,93%)
4. 29 september 2008 (-8,79%)
5. 26 oktober 1987 (-8,28%)
6. 9 oktober 2008 (-7,62%)
7. 27 oktober 1997 (-6,87%)
8. 31 augustus 1998 (-6,80%)
9. 8 januari 1988 (-6,77%)
10. 20 november 2008 (-6,71%)

Beleggingsprincipe 4 - De kracht van herbeleggen

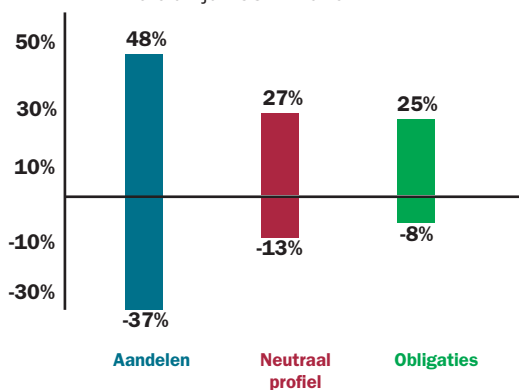

- Herbeleggen is het opnieuw beleggen van het dividend in dezelfde onderneming
- Grote bijdrage aan het lange termijn rendement komt uit de herbeleggingen

Let op: niet alle beleggingsfondsen herbeleggen de dividenden

Beleggingsprincipe 5A - Risico* neemt af naarmate de looptijd langer is

Risico-Rendement op korte termijn, spreiding 1-jarige beleggingsperiodes wereldwijd 1987 - 2010

- Bij een beleggingshorizon van 1 jaar zijn grote schommelingen in rendement mogelijk
- Dus: beleggers met een korte beleggingshorizon moeten zeer voorzichtig zijn met aandelen

*Kans dat de doelstelling niet wordt gehaald

Lange termijn beleggen is een lange adem hebben en houden

Het is makkelijk om op papier een lange termijn strategie te volgen, zeker als de beurs ook nog eens mee zit. Maar wat doet u in slechte beurstijden? Heeft u dan ook uw emoties voldoende onder controle om uw beleggingen aan te houden? Als u de bezitter bent van een goed gespreide portefeuille (over en in diverse categorieën) is het idee dat u gewoon blijft zitten en niets doet. Uit onderzoek blijkt duidelijk dat spreiding juist haar vruchten afwerpt in negatieve beursjaren. Een gespreide portefeuille zal op korte termijn niet zo snel dalen als een portefeuille die alleen bestaat uit aandelen of sectorfondsen.

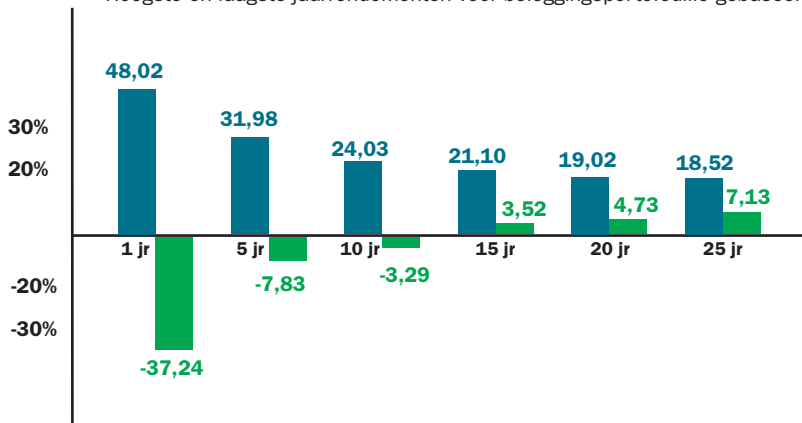
Op langere termijn verandert dit beeld echter. Aandelen hebben over de periode 1970-2010 een superieur rendement gegenereerd. U moet hierbij niet vergeten dat dit gepaard is gegaan met aanzienlijke korte termijn fluctuaties. Alhoewel vrijwel iedereen verwacht dat meer risicovolle categorieën een hoger rendement realiseren, is het belangrijkste punt om te onthouden, dat een gespreide portefeuille helpt om op korte termijn het risico te beheersen en niet zozeer om het te vermijden.

Is het instapmoment van belang?

Beleggingsprincipe 5B - Risico neemt af naarmate de looptijd langer is

Rendementsverwachting korte en lange termijn beleggen

Hoogste en laagste jaarrendementen voor beleggingsportefeuille gebaseerd op wereldwijde aandelen 1987-2010

- Bij een beleggingshorizon langer dan 10 jaar is de kans op een positief rendement 97,5%
- Beleggers met een lange beleggingshorizon minimaliseren de risico's op negatieve rendementen

Beleggers die proberen het juiste in- en uitstapmoment te vinden om daar grote winsten mee te realiseren, zien een zeer belangrijk gegeven over het hoofd. Het risico dat zij nemen, is het missen van perioden met uitzonderlijk positieve rendementen. Deze perioden zijn noodzakelijk om uiteindelijk op lange termijn een rendement te behalen van 8% tot 12%.

Uit rekenvoorbeelden over de Amerikaanse markt blijkt bijvoorbeeld het volgende. Een hypothetische belegging in 1926 van \$1,- zou zijn gegroeid naar \$1775,- in 2002 als de belegger permanent belegd zou hebben in aandelen. Het missen van de 35 beste maanden (in de periode van 1926 tot en met 2002) door verkeerd in- en uit te stappen (timing) zou de waarde van \$1,- doen eindigen op \$16,07. Een belegging op een Amerikaanse dollar-spaarrekening zou over dezelfde periode \$17,48 hebben opgeleverd. Een niet-succesvolle belegger zou aldus minder rendement hebben gemaakt dan een spaarrekening (bron: Ibbotson Associates).

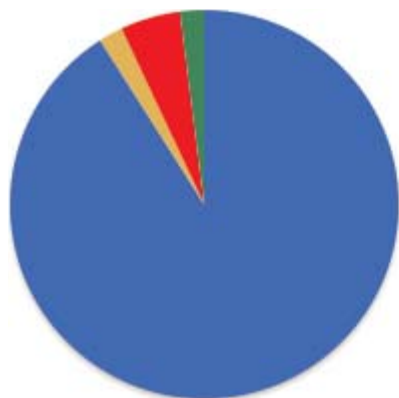
Alhoewel een goede timing het rendement van een portefeuille kan verbeteren, is het in de praktijk nagenoeg onmogelijk om blijvend goed te timen. Een of twee keer kan de belegger succesvol zijn, maar welke belegger kan dit onafgebroken succesvol doen? Ook over kortere perioden kan worden berekend dat het missen van de beste maanden het rendement op aandelen aanzienlijk kan verminderen en doet dalen tot onder het niveau van een spaarrekening. Gedurende jaren waarin het rendement negatief is geweest, zal het missen van de beste maand in dat jaar het verlies alleen nog maar vergroten. Maar ook in jaren waarin het rendement positief is geweest (1984, 1987, 1994, 1999) blijkt dat het missen van de beste maand een negatief jaarrendement veroorzaakt (bron: Ibbotson Associates/SP 500). De conclusie moet dan ook zijn dat het beter is om niet steeds in- en uit te stappen, maar vol te houden. Onderdeel van het beleggen is dat u leert accepteren dat rendementen over het algemeen bescheiden tot zelfs negatief zijn. U zult het echt moeten hebben van de enkele momenten in het jaar dat de markt zich zeer positief ontwikkelt.

Belegt u permanent over een langere periode, dan is het eventueel nadelige effect van het verkeerde instapmoment te verwaarlozen. Dit kan overigens ook gezegd worden van een ogenschijnlijk goed instapmoment.

Uit een klassiek voorbeeld blijkt namelijk dat op langere termijn (in dit voorbeeld 34 jaar) het verschil tussen een belegger die 34 jaar lang elk jaar op het beste moment instapt en een andere belegger die 34 jaar lang elk jaar op het slechtste moment instapt, aan het einde van de beleggingsperiode van 34 jaar zo goed als te verwaarlozen is (0,2%). (bron: Dick Davis Digest). Uw vermogensadviseur legt u graag uit hoe dit mogelijk is.

Beleggingsprincipe 6 - Beheersen van risico

De bepalende factoren van het rendement op lange termijn

Allocatie*	=	91%
Timing	=	2%
Aandeelkeuze	=	5%
Overig	=	2%

- Spreiding van risico betekent beleggen in verschillende beleggingscategorieën
- Voordeel: meer stabiliteit
- Spreiding over verschillende beleggingscategorieën bepaalt 91% van het uiteindelijk rendement

* verdeling over aandelen, obligaties en geldmarkt

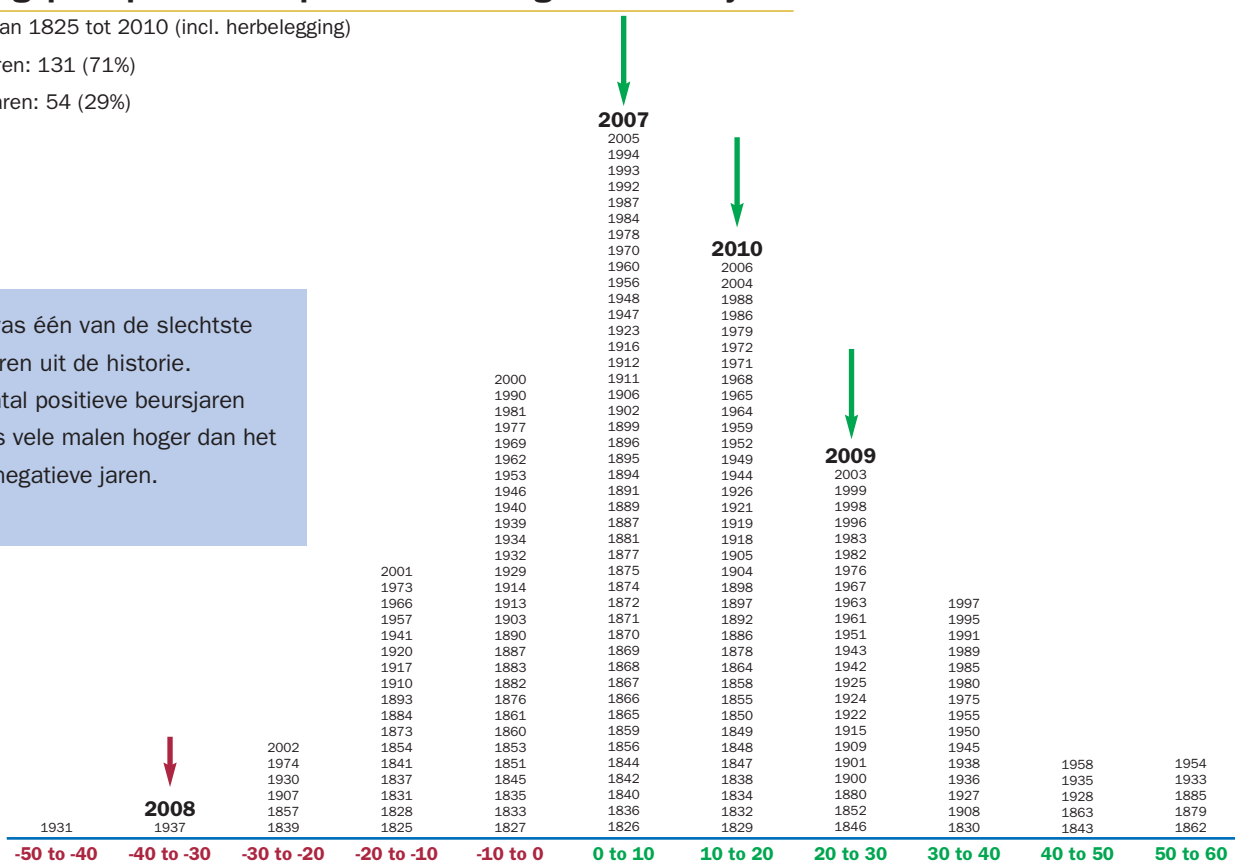
Beleggingsprincipe 7 - Meer positieve dan negatieve beursjaren

S&P index van 1825 tot 2010 (incl. herbelegging)

Positieve jaren: 131 (71%)

Negatieve jaren: 54 (29%)

- 2008 was één van de slechtste beursjaren uit de historie.
- Het aantal positieve beursjaren (71%) is vele malen hoger dan het aantal negatieve jaren.

Bron: Yale University

Uw vermogensadviseur

Het is verstandig dat u zich door uw adviseur goed laat informeren over de mogelijkheden zodat u een weloverwogen beleggingskeuze kunt maken. De administratie van uw beleggingen loopt via de beleggingsrekening van uw aanbieder. Uw beleggingsrekening heeft vaak een langere looptijd. Dit betekent dat uw keuze bij het aangaan van de beleggingsrekening belangrijk is.

U maakt uiteraard zelf de keuze voor een passende belegging die u gedurende de gehele looptijd naar eigen inzicht kunt wijzigen. Uw vermogensadviseur kan u helpen uw doelstellingen te realiseren door de juiste procentuele weging in aandelen, obligaties, vastgoed en deposito's te berekenen. Deze weging zal voor 90% uw uiteindelijke rendement bepalen. De overige 10% wordt bepaald door de exacte invulling met beleggingsfondsen.

Over Legal & General

Legal & General Nederland is een 100 procent dochter van de Legal & General Group Plc., een internationale groep met een toonaangevende positie. De groep is opgericht in 1836. Legal & General Group Plc heeft wereldwijd 5,75 miljoen klanten. En beheert meer dan 400 miljard euro voor haar klanten.

Legal & General Nederland is een volledig Nederlandse financiële instelling. Wij vallen onder Nederlandse wet- en regelgeving. Dat betekent dat wij ook onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Legal & General Nederland Beleggingen B.V. maakt deel uit van Legal & General Nederland.

Conclusies

- Een belegging in aandelen is de enige beleggingsvorm die op lange termijn de effecten van inflatie en belasting compenseert.
- Hoog rendement betekent meer risico kunnen en willen nemen.
- Aandelen hebben wel de grootste volatiliteit.
- Een grote bijdrage aan het lange termijn rendement komt uit de herbelegging van dividenden.
- Risico neemt af naarmate de looptijd langer is.
- Spreiding over verschillende beleggingscategorieën bepaalt voor 91% het uiteindelijke rendement.

Let op! Beleggen brengt risico's met zich mee. Rendementen kunnen hoger, maar ook lager uitvallen en zullen meer schommelen naarmate de beleggingsvorm risicovoller is. Stel vooraf samen met uw adviseur een risicoprofiel op. Op basis van dit profiel kunt u zelf bepalen op welke wijze u wilt beleggen.

Bezoekadres: Laapersveld 68, 1213 VB Hilversum

Postadres: Postbus 4, 1200 AA Hilversum

Telefoon 035-6252525 / www.LandG.nl

Hoewel Legal & General de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht heeft genomen bij de samenstelling van deze brochure, kan Legal & General niet garanderen dat de in deze brochure vervatte informatie altijd volledig juist, compleet en actueel is. Legal & General aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor enige schade welke ontstaat door gebruikmaking van, het vertrouwen op of handelingen verricht naar aanleiding van de in deze brochure verstrekte informatie. Legal & General actualiseert de brochures regelmatig. De nieuwe brochures komen in dat geval in plaats van de oude brochures. Legal & General is geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam.